

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

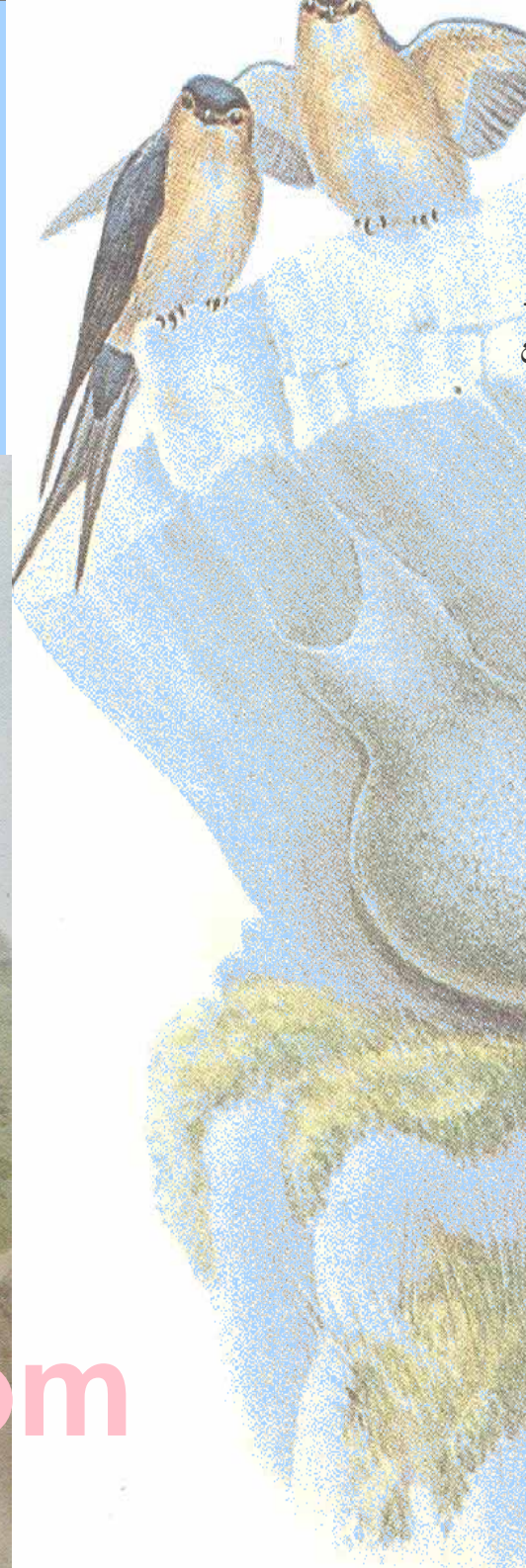
د رسامۍ هنر

خلورم ټولګی

کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

Ketabton.com

د پوهني وزارت

د تعليمي نصاب، د ټيكنو د روزني

او د ساينس د مركز مهميت

د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي

کتابونو د تاليف لوی رياست

د رسامی هنر

خلورم ټولگی

د چاپ کال : ۱۳۹۰ هـ .ش .

الف

د کتاب د تالیف، څېړني او تدقيق کمېټې

ليکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیارتمت امر.
۲. سید انور میچخیل د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیارتمت علمي څوړی.
- ۳.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرگې د دیني چارو، پوهني او لوړو زده کړو د کمیسیونونو څوړي.

د علومو اکاډمي:

سرڅوړونکی عبدالواجد واحد د علومو اکاډمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.

د څېړني او تدقيق کمېټې:

د کابل پوهنتون:

پوهنډوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو څانگې استاد.

د پوهني وزارت:

۱. سیدالدین شینون د پوهني وزارت مشاور.

۲. نفسه پوپلری د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیارتمت علمي څوړی.

۳. محمد غالب الله یار د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیارتمت علمي څوړی.

۴. ادیبور: د سر مؤلف مرستیال سید محمود کارگر د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف

ریاست د پښتو د دیارتمت علمي څوړی.

۵. محمد شفیق برنا یار د هنرونو د مسلکي لاسي ښوونکی.

۶. بانقیس احمدی د هنرونو د مسلکي لاسي ښوونکی.

د محنتیانو، سیاسي، فرهنگي او دیني برخو د څېړني او کره کتبي کمیټې:

- ډاکټر عطاء الله واحیدار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.

- ډوکتور محمد یوسف نیازی د پوهني وزارت سلاکار.

- ډوؤلف مرستیال محمد سهراب دایدار.

د څېړني او تدقيق د څارني کمیټه:

- ډکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا، د ښوونکو د روزني او د ساینس مرکز معین
- ډکتور شير علي ظریفی د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
- د سر مؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستانی د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس
کمپوز او ډیزاین: میر محمد سهیل انصاري، حمید الله غفاري

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د ثورې هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي پامپریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل خلیږي لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به لکه زره وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهني د وزير پيغام گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکي دی، چې د علمي پرمختگ او ټولني د اړتياو له مخې رامنځته کېږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رضنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځيدلي ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لورنو او زامنو په باکفېته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياروې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رضنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاکې حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولني د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رضنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لايښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې ښې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې ښې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

فهرست

مخ	شماره
۲-۱	۱- لومری لوست:.....
۴-۳	۲- دوهم لوست:.....
۶-۵	۳- دریم لوست:.....
۸-۷	۴- خلورم لوست:.....
۱۰-۹	۵- پنجم لوست:.....
۱۲-۱۱	۶- ششم لوست:.....
۱۴-۱۳	۷- اووم لوست:.....
۱۶-۱۵	۸- اتم لوست:.....
۱۸-۱۷	۹- نهم لوست:.....
۲۰-۱۹	۱۰- لسم لوست:.....
۲۲-۲۱	۱۱- یرو لسم لوست:.....
۲۴-۲۳	۱۲- دوو لسم لوست:.....
۲۶-۲۵	۱۳- دیار لسم لوست:.....
۲۸-۲۷	۱۴- خوار لسم لوست:.....
۳۰-۲۹	۱۵- پنخلسم لوست:.....
۳۲-۳۱	۱۶- شپار لسم لوست:.....
۳۴-۳۳	۱۷- اوو لسم لوست:.....

۳۶-۳۵	۱۸- اتلسم لوست:
۳۸-۳۷	۱۹- نولسم لوست:
۴۰-۳۹	۲۰- شلم لوست:
۴۲-۴۱	۲۱- بیر ویشتم لوست:
۴۴-۴۳	۲۲- دوه ویشتم لوست:
۴۶-۴۵	۲۳- درویشتم لوست:
۴۸-۴۷	۲۴- خلیرویشتم لوست:
۵۰-۴۹	۲۵- پنجه ویشتم لوست:
۵۲-۵۱	۲۶- شپور ویشتم لوست:
۵۴-۵۳	۲۷- اوه ویشتم لوست:
۵۶-۵۵	۲۸- اته ویشتم لوست:
۵۷	۲۹- نه ویشتم لوست:
۵۸	۳۰- دیرشتم لوست:

لومړی لوست

خربوزه

موخه: د پېنسل په واسطه د خربوزي د باندنيو کرنيو له انځور و لو او هغې ته له پر داز وړکو لو سره د زده کوو نکو اشنا کېدل.

پوښتي:

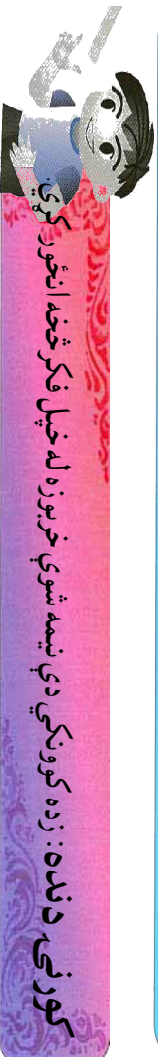
- خربوزي کوم رنگونه لري؟
- دکال په کوم فصل کې خربوزي پيدا کېږي؟

سران ښوونکي دي: ديوه هندسي چوکاټ په دتنه کې د خربوزي دانځورولو په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي او له هندسي وسايلو نه په گټه اخيستنه دي د ټولگي په توره دره د خربوزي شکل انځور او سکيچ کړي. زده کوونکي دي دهغه په رسمولو وگماري.

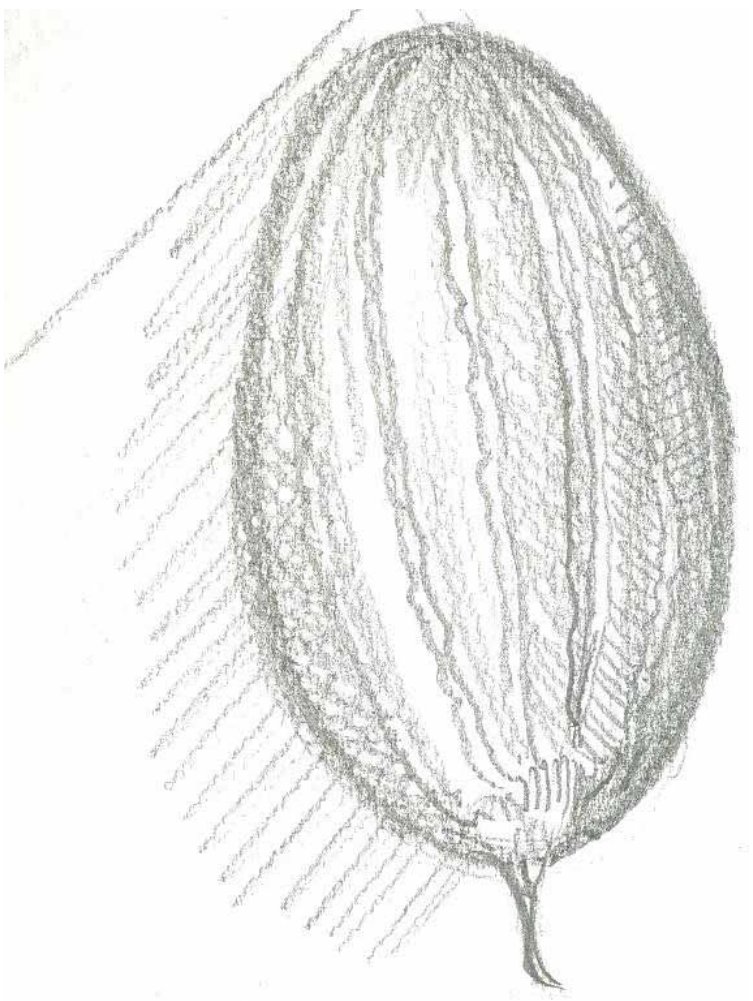

فعاليتونه: زده کوونکي دي لومړی په محوري خطونو د خربوزي شکل اندازه کړي، وروسته دې دهغې باند يني خطونه انځور او پرداز ورکړي.

ارزونه:

- د پورتنۍ شکل سمه لیدنه.
- د باندنيو خطونو سم درک.

دويم لوست

خربوزه

موخه: د خربوزي له انځور ولو او رنگه کولو سره د زه کوو نکو اشناکول.

پوښتني:

- د خربوزي د جوړښت او رنگ په اړه څه ويلى شى؟
- له کومو ولايتونو څخه خربوزي کابل ته راوړل کېږي؟

گران ښوونکى دې:
 د خربوزي د جوړښت او رنگونو په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي. دا انځور ولو او د رنگه کولو په وخت کې دې ورته مسلکي لارښوونه وکړي.

فعاليتونه:
 زده کوونکي دې پورتنى شکل انځور او دښوونکي په لارښوونه رنگه کړي.

کورنی، دندہ: یوہ خربوزہ انخوړ او رنگه کری!

۴

ارزونه:

- په رنگونو پوهیدنه او په مناسبو ځایونو کې ورڅخه گټه اخیستنه.
- د کاغذ تناسب په پام کې نیول شوی دی.

درېم لوست

د فيل ککړۍ

موخه: د فيل دککړۍ د باندنيو خطونو له انځور ولو سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتني:

- په انځورولو کې د فيل ککړۍ ښه مودل دی، که وي ولي؟
- د پيل د غټوالي او زور په هکله څه ويلى شى؟

ښاغلی ښوونکی دي:

د هنري فورم په نظر کې نيولو سره د پيل ککړۍ د تېرلگي په توره دره سسکېچ کړي او پياډي زده کوونکي په ډلو ووېشي. هره ډله دې د توري درې او د کتاب انځور په پام کې ونيسي. کار دې پيل کړي. دهرې ډلې په کار باندې دې وغږېږي چې د دوى د تشويق سبب شي.

فعاليت:

د زده کوونکو هره ډله دې د فيل د ککړۍ په اړه فکر وکړي او بيا دې د توري درې او د کتاب د انځورونو نه په گټه اخيستنه د فيل ککړۍ سسکېچ کړي او وروسته دې هره ډله خپل کار نورو ته وروښيي.

ارزونه:

- د فیل دککری، باندني خطونه سم کارول شوي دي؟
- دهتری اثر پاکوالی او نظافت په پام کې نیول شوی دی؟

کورنی، دنده: له کورنیو حیواناتو څخه یو انځور کړئ!

څلورم لوست

د فيل کورۍ

موخه: د فيل دکورۍ د باندنيو کرنيو له انځورولو او رنگه کولو سره د زه کوونکو اشيا کول.

پوښتني:

- فيلان په کومو ځايونو کې ژوند کوي؟
- زموږ په گران هيواد کې پيلان شته؟

گران ښوونکي دي:

د سواليو سم ځوابونه زده کوونکو ته ووايي او د انځورولو په لارو چارو دي يې وپوهوي. د انځورولو او د رنگه کولو په وخت کې دي له دوی سره لږمه مرسته وکړي!

فعاليت:

د کتاب شکل ته په څير وگورئ او په سکاچ کولو يې پيل وکړئ او د ښوونکي په مرسته يې د رنگه کولو هڅه وکړئ!

کورنی دنده: یو فیل انځور او رنگه کړی!

ارزونه:

- له رنگه کولو سره مینه
- د سوالو سم ځوابونه

پنځم لوست

تور بانجني

موخه: د تور بانجني له سسکچ او پرداز وړ کولو سره د زده کونکو اشنا کيدل.

پوښتني:

- تور بانجني ونه لري که پوتی؟
- د تور بانجني پوتکی او خواړه کوم رنگونه لري؟

بناغلی ښوونکی دي:

زده کوونکي په ډلو وويشي او هره ډله دي په چوکاټ کې د تته په سسکچ او رنگه کولو وڅېړي. خپل کارونه دي نور و ډلو ته وښيي. دوی ته دي سپارښتنه وکړي چې له رنگونو څخه په خپلو ځايونو کې کار واخلي.

فعاليت:

زده کوونکي دي په خپل مينځ کې سره وڅېړي او بيا دي شکل انځور کړي. وروسته دي هره ډله خپل انځورونه نور و ډلو ته ښکاره کړي چې ددوی د هڅونې او تشويق سبب وگرځي.

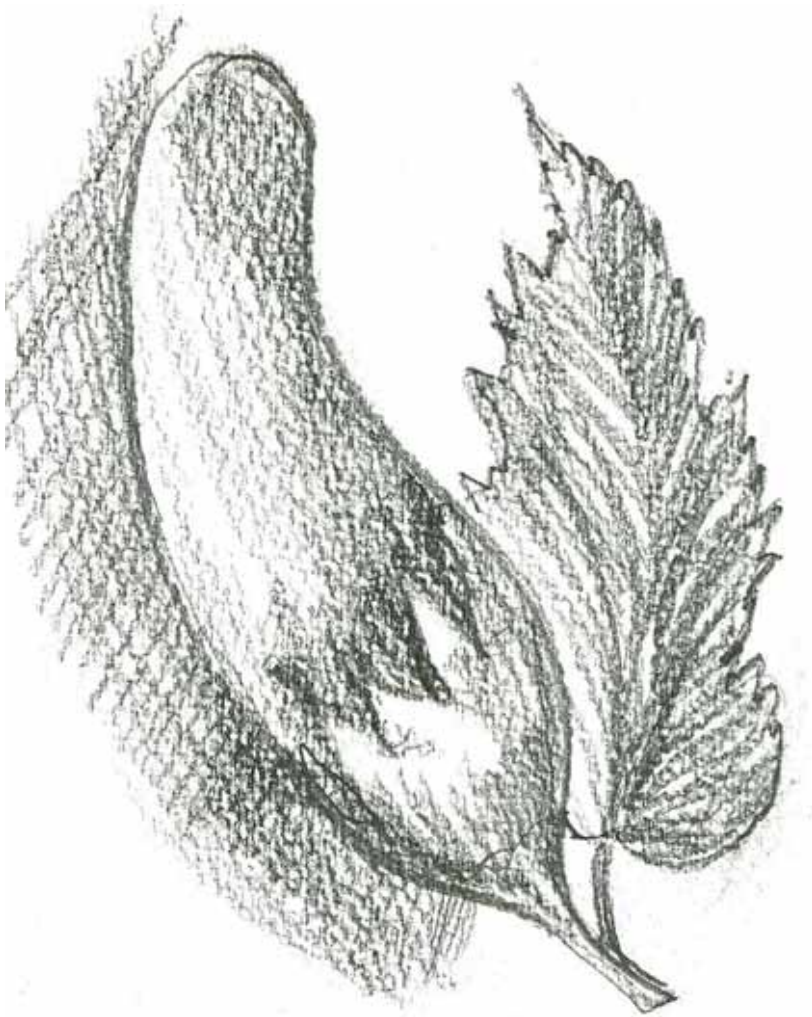

کورنی، دندە: د پورته شکل په شان خو واره تمرین وکړئ!

۱۰

ارزونه:

- د چاپیریال له ساده موادو څخه کار اخیستلی شي؟
- په کار کې نوښت شتون درلود؟

شپږم لوست

لاسي کار

موخه: د تور بانجن د لاسي کار سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتني:

- له کومو شیانو څخه تور بانجن په لاسونو جوړولی شی؟
- په کومو رنگونو تور بانجن رنگیږي؟

سران ښوونکی دي:

د لاسي کار (ټکنالوژي) په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي او هم دې د جوړولو په وخت کې له دوی سره مرسته وکړي. زده کوونکو ته دې لارښوونه وکړي چې د کاغذ او داسې نورو څخه د پورتي لاسي کار په جوړولو کې استفاده وکړي. د سیمه ییزو توکو لکه خټې، کاغذ، او مقوا څخه دې استفاده وکړي.

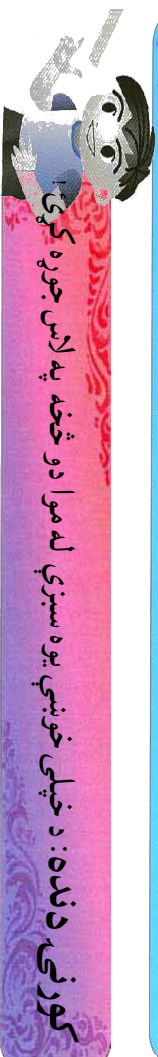
فعالیتونه:

زده کوونکي دې له خټې او یا کاغذ څخه تور بانجن جوړ او هغه دې رنگه کړي او د ښوونکي د لارښوونو څخه دې ګټه واخلي.

ارزونه:

- د لاسي کار په جوړولو کې نوبېتگرې (ابتکار).
- د چاپيريال له موادو څخه سمه گټه اخيستنې.

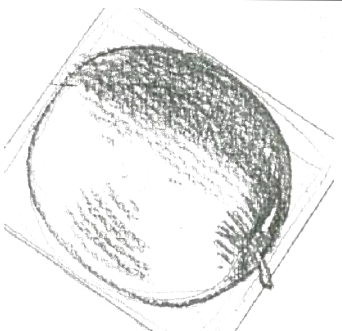
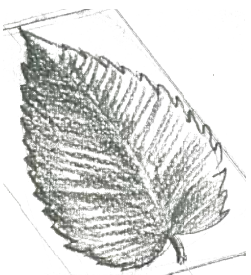
کورنۍ، دنده، د خپلې خوښې بڼه سبزي له موادو څخه په لاس جوړه کړي

اووم لوست مهه او پاڼه

موخه: دمڼې او دهغې دپاڼې له انځور و لو سره دزده کوونکو آشنا کول.

پوښتني:

- مهه دڅه شي نه لاس ته راځي؟
- دمڼې خورل څه گټه لري؟

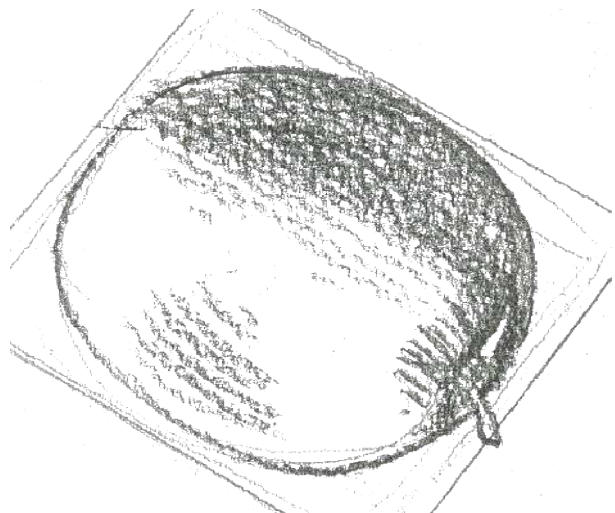
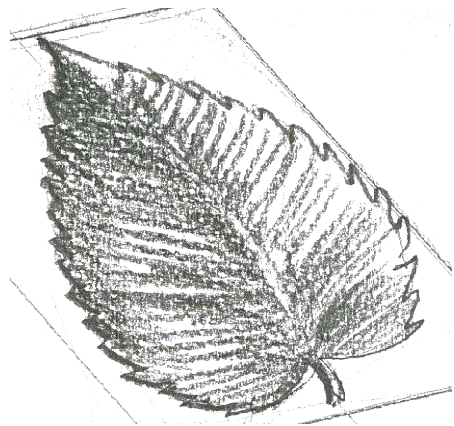

بناخلي ښوونکي:

مهه د کتاب له مخې دتولگي په توره دوه دهغې له اساساتوسره انځور کړئ او دسکيچ، سيوري او روښنایي په هکله يې دوی ته معلومات ورکړئ او دلاندې فعاليت په سرته رسولو کې دوی ته لارښوونه وکړئ^۱

فعاليت:

دمڼې دانځورولو په وخت کې دتولگي دتوري دډې انځورته په څير وگورئ او دکتاب اوتوري دډې نه په گټې اخيستنې کار پيل کړئ^۱ د تکميل نه وروسته هغې ته پر دډې ورکړئ^۱

ارزونه:

- د چوکاټ په دنده کې د خطونو د سکیچ په پام کې نیول.
- په پورتنی شکل کې د سیوري اوروښنایې او پروډازښودل.

کورنۍ دنده: پورتنی شکل یو وار بیا تمرین کړئ!

اتم لوست

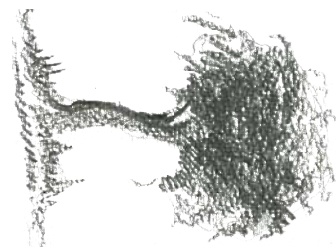
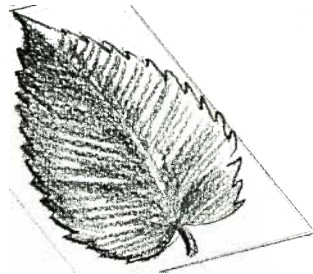
ونه او پاڼه

موخه: دوتې او دهغي دپاڼې له انځور و لو سره د زده کونکو بلنيدل.

پوښتني:

- دمغي ونه د کال په کوم فصل کې ، پاڼې او گلان کوي؟
- د هيواد په کومو سيمو کې مغي ښه او په زړه پورې وده کوي؟

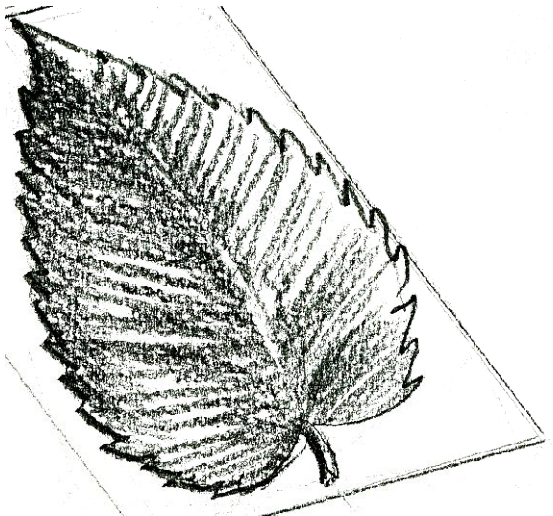

ښاغلی ښوونکی:

زده کوونکي دي په ډلو وویشل شي. دوتې او دهغي دپاڼې ، سکیچ او باندني خطونو په هکله دي خبرې وکړي اوپه انځور و لودې لگيا شي د انځورولو وروسته دهرې ډلې رسمونه د ميز په سر يا په ديوال وځړوئ چې دوي دخپلو انځورونو تمنداره وکړي. دا کار ددوی دهڅوڅي او تشويق سبب گرځي.

فعاليتونه:

هره ډله دي له مشورتي وروسته په انځورولو پيل وکړي. لومړی دي انځور په نيت (خفيف) ډول انځور کړي او بيا دي په ډير زغم هغي ته د سيوري او روښنايي په انځورولو لگيا شي.

ارزونه:

- د زده کونکو نوښتگر حس.
- له تنو او روښانه خطونو څخه گټه اخيستنه.

کورنی، د لاسه: د مني ونه او د هغي پاڼه تمرین کړئ!

نهم لوست

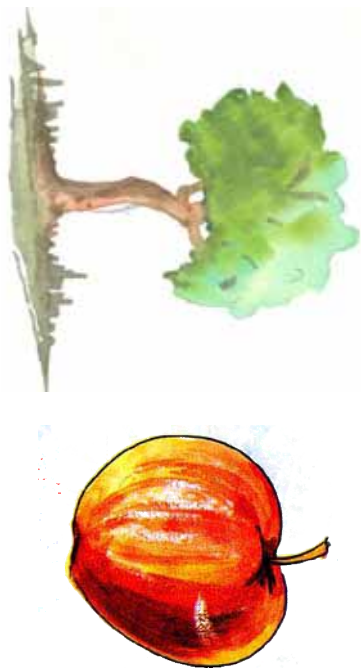
ونه او مڼه

موخه: د مڼې درنگه کولو او دهغې د وښې له انځور و لو سره د زده کونکو اشنا کيدل.

پوښتني:

- دمغې او دهغې د پاتېون رنگونه څه توپير لري؟
- په مڼه او ونه کې بې کوم رنگونه ترسترگو کېږي؟

گر انوښوونکو!

مڼه او دهغې ونه په زده کونکو انځور کې او درنگه کولو په وخت کې له دوی سره لارمه مرسته وکړئ انځور ونه يې په ټولگي کې د زده کونکو د تيار لپاره وڅړوئ! کار ونه يې وازوئ او درنگه کولو په وخت کې ورته لارمه لار ښوونه وکړئ!

فعاليتونه:

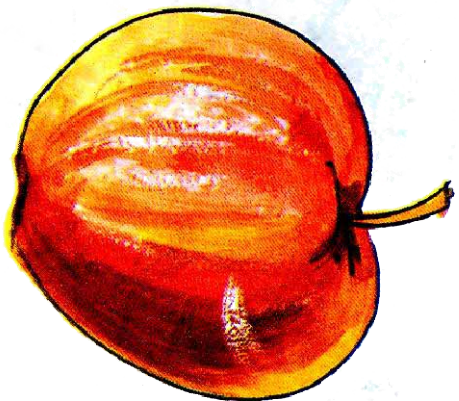
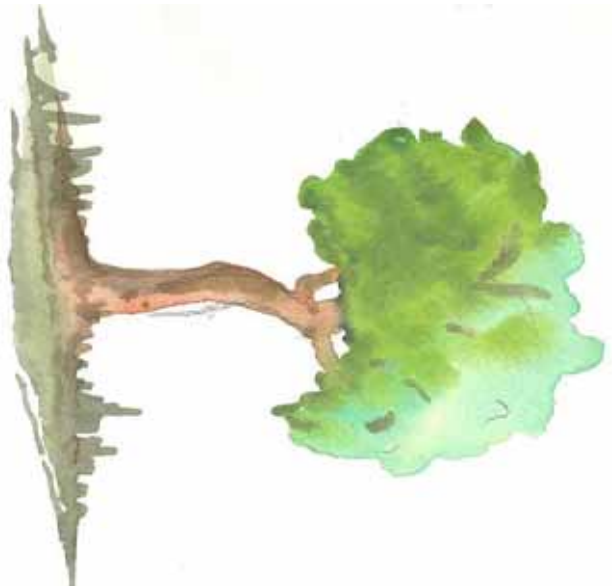
زده کونکي دې د کتاب رسم ته په څير سره وگوري او هغه دې په تنو (خفيو) خطونو سنجي کړي. بيا دې په رنگه کولو لاس پورې کړي.

کورنی، دنده: رنگونه تهرین کری!

ارزونه:

- د انځور نظافت او پاکوالی په پام کې نیول.
- د پورته شیکل په شان رنگ شوی دی؟

لسم لوست

روهي بانجان

موخه: درومي بانجان د باندنيو خطونو دانخورولو، چوکاټ بندۍ او رنگه کولو سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتني:

- درنگولو په وخت کې څه احساس درته پيدا کېږي؟
- درومي بانجان خوړل څه گټه لري؟

بناغلوښوونکو!

زده کوونکي ويو هوئ چې درنگه کولو په وخت کې له پوره زغم څخه کار واخلي او خپل رسمونه په ډير غوره انځور او رنگه کړي. که چيرې په يوه درسي ساعت کې يې رسمونه بشپړ نه شول، کولای شي چې هغه په کور کې دکورنۍ دندي په وخت کې بشپړ کړي. زده کوونکو ته درنگونو دکارولو لارې چارې ورزده کړي او درنگونو په خپل ځای کارونه دوی ته وښياست.

فعاليتونه:

زده کوونکي دې رومي بانجان په غور او دقت سره سسکيچ کړي او مناسب رنگونه دې په خپلو ځايونو کې وکاروي. که چيرې دزده کوونکو انځورونه بشپړ نه شول هغه دې په کور کې رنگ کړي.

ارزونه:

- د کاغذ تناسب په پام کې نیول شوی دی؟
- رنگونه په مناسبو ځایونو کې کار ول شوي دي؟

يوولسم لوست

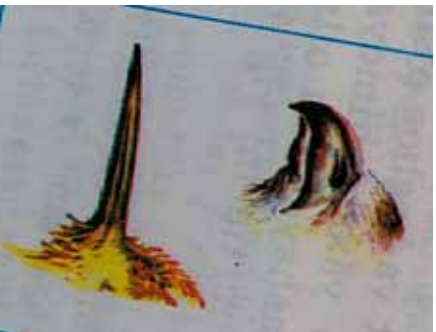
د الوتونکي ککړۍ

موخه: د الوتونکو له انځورولو او پر داز ورکولو سره بللیدل.

پوښتني:

- لاندې انځور په کومو رنگونو رنگوی؟
- الوتونکي چيرې او سببې؟

ګران ښوونکی دي:

زده کوونکي په ډلو وویشي او هر ه ډله دي د الوتونکو په هکله فکر وکړي، وروسته دي پورتنی انځور وکاږي، دهرې ډلې کار دي نورو ډلو ته وروښيي چې ددوی استعمالونه را وپاړي.

فعالیتونه:

د زده کوونکو هر ه ډله دي له پورتنیو شکلونو څخه یو پخپله خوښه انځور کړي او بیا دي د پر داز په واسطه سپوری او روښنایي پکې وښيي او نورو ډلو ته دي ښکاره کړي.

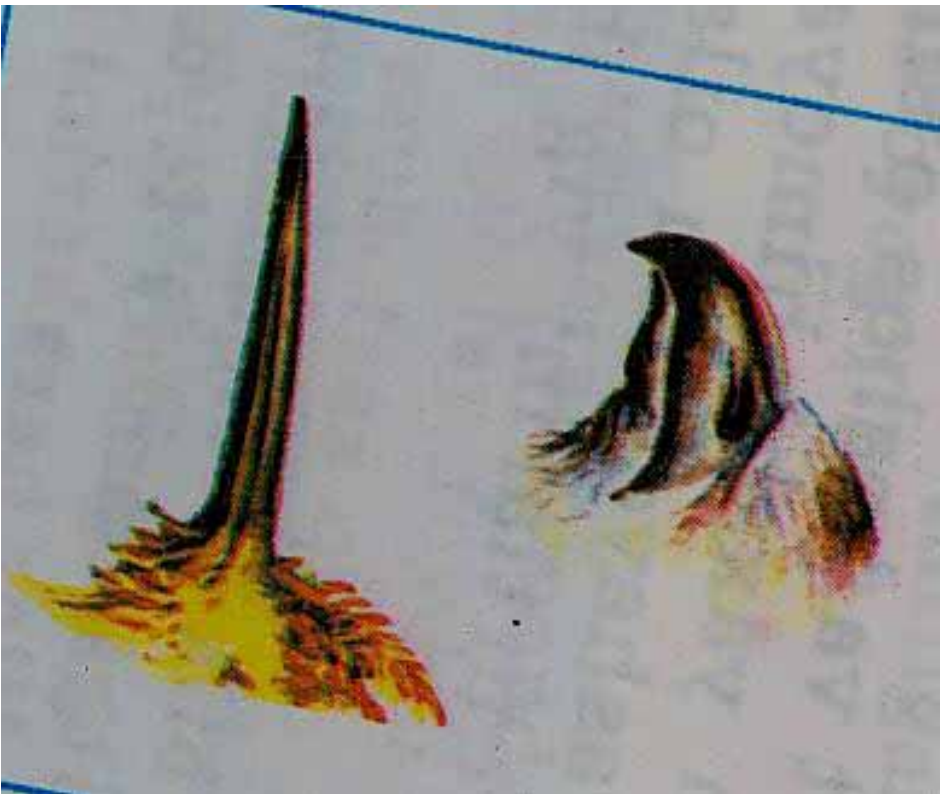

کورنی دنده: دیره الوتونکی ککره انخور کوی!

۲۲

- په شکل کې د پرداز په مرسته سیوری او روښنایي په پام کې نیول شوي دي؟

ارزونه:

دولسم لوست

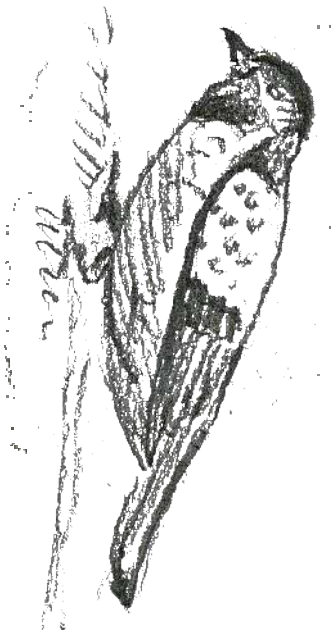
الوتونکی

هوڅه: د سکیچ کولو او د پیر داز و نو په مرسته د سیوری او روښنایي له ادځور و لو سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتني:

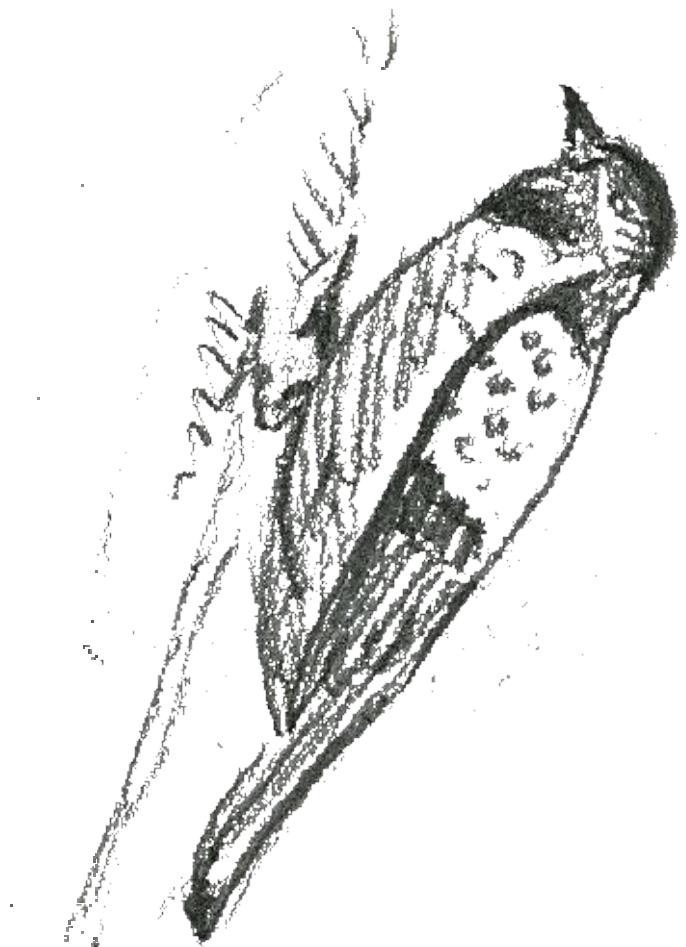

- کورني او د شتي الوتونکي څه توپير سره لري؟
- هغه الوتونکي چي زموږ په هیواد کي پیدا کيږي نومونه يې واخلئ؟

ښاخلی ښوونکی دي:
د پوښتنو سم ځوابونه زده کوونکو ته ووايي.
دوی ته دي سپارښتنه وکړي چي د سکیچ کولو، پر داز، ښکلا، سیوري او روښنایي د انځورولو سمي لاري چاري زده کړي او دوی د بیلو بیلو برخو د اندازه کولو سره اشنا کړي.

فعالیتونه:
زده کوونکي دي د تناسب اړخونه په پام کي ونیسي او د ښوونکي په لارښوونه دي د پورتي شکل په انځورولو او پر داز ورکولو پیل وکړي.

ارزونہ:

- زدہ کوونکو د مختلفو شکلو نو لہ انخو رولو خوخہ خومره اخیستنه کربده؟
- تناسب په پام کې نیول شوی دی؟

کورنۍ دنده: په خپله خوښه یو رسم وکړئ او تیرلگي ته یې راوړئ!

ديارلسم لوست

الوتونكي

موخه: د لاند پني شکل د رنگونو او د هغه د باندنيو کرښو له انځور و لوسره اشنا کيدل.

پوښتني:

- کوم رنگ مو خوښيږي؟
- په لاندې انځور کې کوم رنگونه ويښخ؟

گر انوښوونکو!

زده کوونکي په لومړي ګام کې پورتنی شکل ته متوجه کړئ چې دوی د شکلونو په تناسب او رنگونو باندې وپوهيږي او هغه په عمل کې پلي کړي.

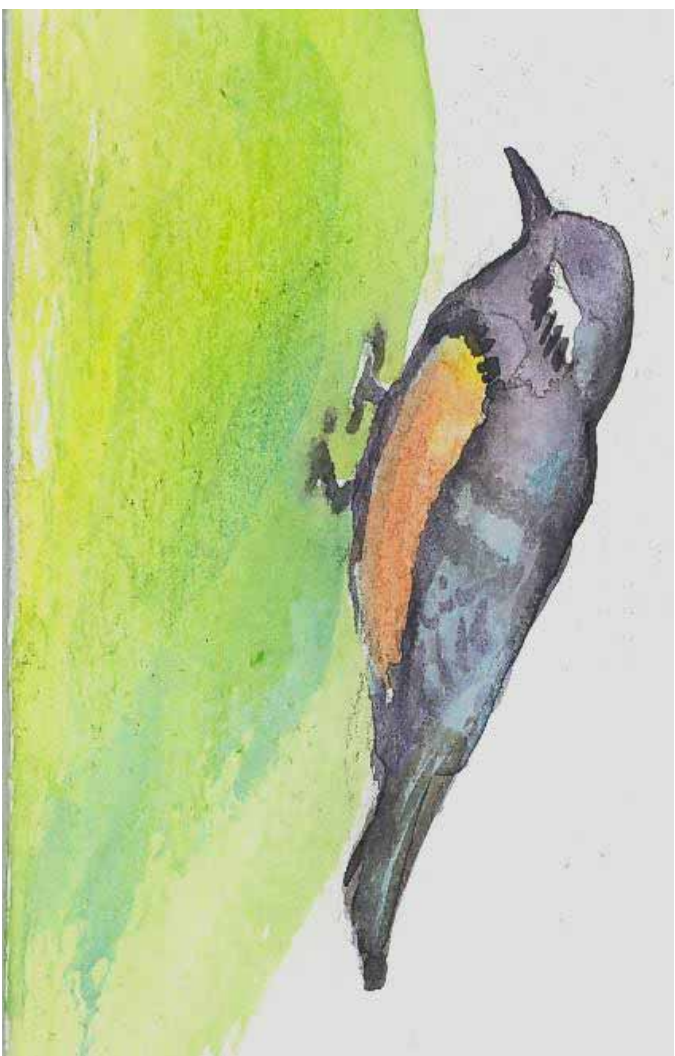
فعالیتونه:

زده کوونکي دې پورتنی شکل په څیر وګوري او د هغه د تناسب په نظر کې ښو لوستونه دې په سکیچ کولو پیل وکړي او بیا دې هغه رنگه کړي.

ارزونه:

- په خیرکتیا سره سکیچ ترسره شوی دی؟
- رنگونه د شکل په مناسبو جایونو کې کارول شوي دي؟

ڄوار لسم لوست

لاسي کار

موخه: د لاسي کار د جوړولو لپاره د اسڪلټ بندي، دور ٿيا پيدا ڪول.

پوښتي:

- هغه مواد چي لاسي شي تري جوړ ٿي نو مون ته ٻي واخلي؟
- د لاسي کار جوړول ڇه گتبه لري؟

گران ښوونڪي دي:

د لاسي شيانو په جوړولو کي زده ڪونکو ته پوښتي پيدا ڪيري ته دي سسم
 ڄوابونه ووايي او دوي وهنجري چي دچاپير سال له ساده موادو څخه گتبه واخلي.
 داسڪلټ بندي، په هڪله دوي ته لزمه لارښوونه وکري او بيا دي دوي دڅپلو
 لاسي کارونو رنگه ڪولو ته وهنجوي!

فعاليت:

زده ڪوونڪي دي تناسب په نظر کي ونيسي او الوتونکي دي اسڪلټ بندي کري.
 وروسته دي ٻي جوړو او رنگه کري.

ارزونه:

- د شکل تناسب په نظر کې نیول شوی دی؟
- په شکل کې د چاپیریال له ساده موادو څخه ګټه اخیستل شوی ده؟

ګورنۍ دنده: له هغو موادو څخه چې ستاسې په چاپیریال کې پیدا کېږي یوالتونکی مرغه جوړ کړئ!

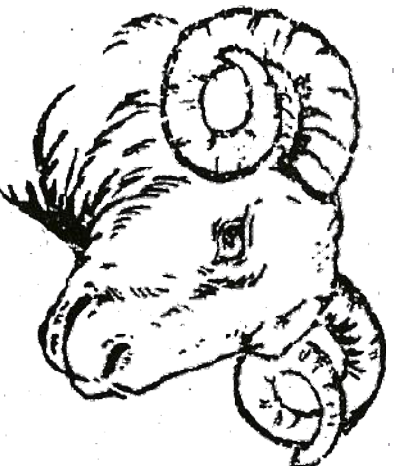
پنځلسم لوست

د څاروي ککړۍ

موڅه: د څارويو د ککړۍ د انځور و لو او له تناسبو نو سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتي:

- د څارويو په هکله څه معلومات لری؟
- د کورنيو څارويو نومونه واخلی؟

بناغلوښوونکو!

زده کوونکو ته د پوښتنو سم ځوابونه ووايي او د څارويو د ککړۍ د سمو انځور و لو په هکله دوی ته پوره معلومات ورکړي د هر يو انځور د کتا بچۍ په يوه گوښه کې اصلاح کړي!

فعاليت:

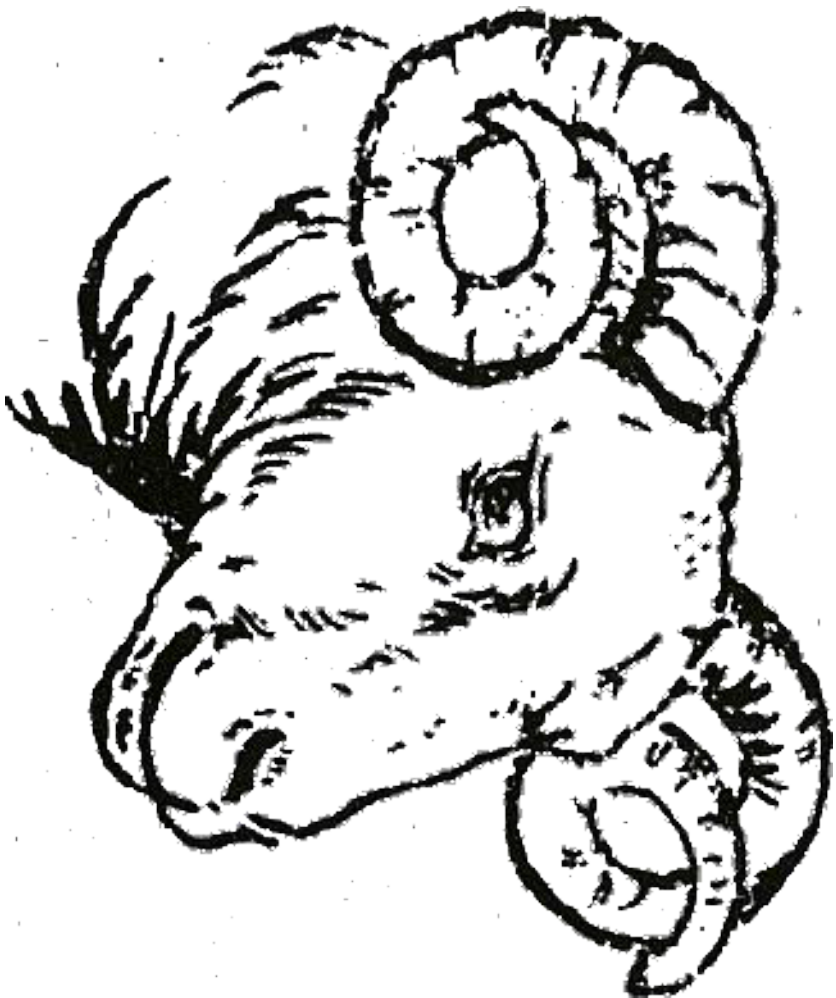
زده کوونکي دي له خپلي خوښي سره سم د پينسل په مرسته پورتنی شکل داسې انځور کړي چې تناسبو نه په کې په پام کې نيول شوي وي.

۳۰

ارزونه:

- د شکل ټاکل او دهغه د انځورولو لارې چارې.
- تناسب په پام کې نیول شوی دی.

شپار سہ لوست

د آس د ککری- حرکتونه

موخه: د حرکت په حال کې د آس د ککری له سکیچ کولو سره د زده کوونکو اشیا کول.

پوښتنې:

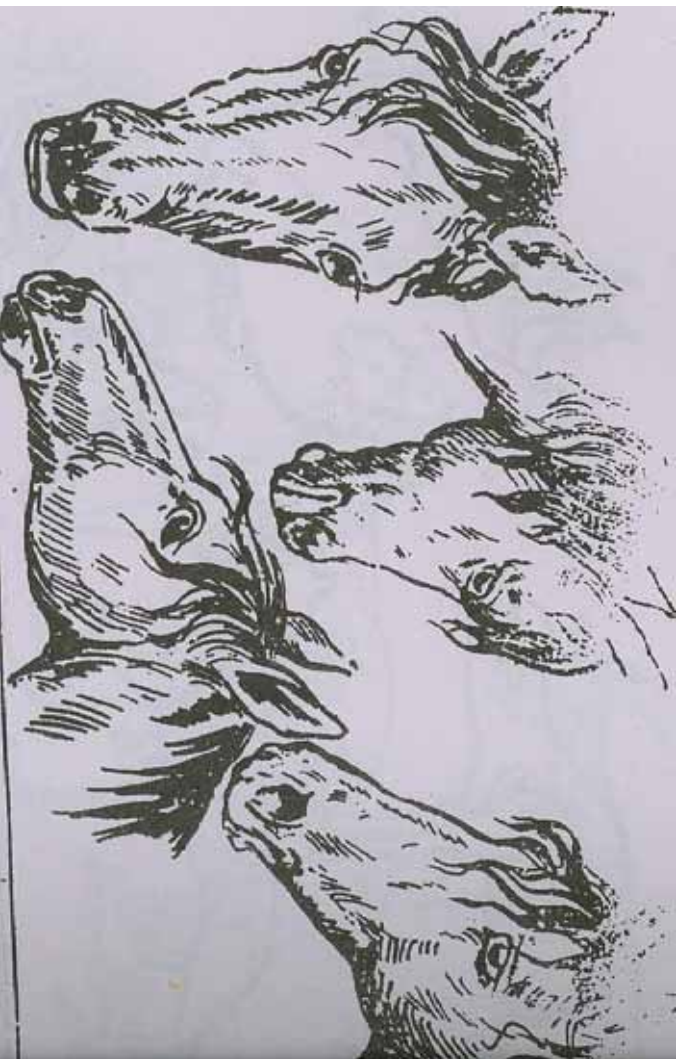

- آس له کوم ډول حیواناتو څخه دی او کوم رنگونه په کې لیدل کېږي؟
- آس د خلکو ولې خوښ دی؟

مکړانه ښونکيڼه:
 زده کوونکي په ډلو وویشه په هره ډله د آس بیل بیل حرکتونه انځور کړه. تاسې د سیوري او روښنایي په انځورولو کې ورسره لږمه مرسته وکړئ!

فعالیت:
 د آس له حرکتونو څخه یو حرکت انځور او هغه ته پرداز ورکړئ!

ارزونه:

- سکیچ او حرکتونه په سمه توګه انځور شوي دي؟
- د پرد اړوتو په مرسته سیوری او روښنایي په پام کې نیول شوي دي؟

کورنۍ دنده: په خپله خوښه د آس یو حرکت انځور کړئ!

اوو لسم لوست د آس د ککړۍ حرکتونه

موخه: له هغو رنگونو سره اشنا کیدل چې په آس کې ترسترگو کېږي.

پوښتنې:

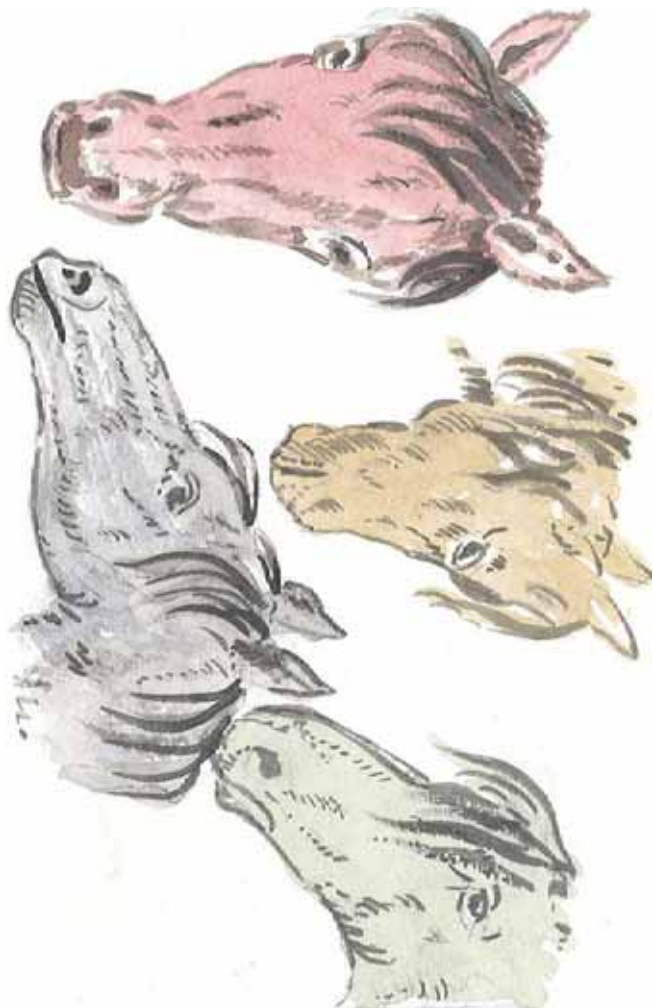

- د آس په بدن کې کوم کوم رنگونه ښکاري؟
- کوم رنگ آس موخه ښیږي؟

ښاغلی ښوونکی دي:
 د آس شکل په زده کوونکو باندې په تېرو (خفیفو) خطونو سکیچ کړي. د سکیچ کولو او رنگه کولو په وخت کې دې دوی ته لارمه لارښوونه وکړي.
 د سوالونو سم ځوابونه دې دوی ته ووايي.

فعالیت:
 زده کوونکي دې لومړی د آس شکل په تنو خطونو سکیچ کړي او بیا دې په رنگه کولو پیل وکړي. هڅه دې وشي چې د پورتنۍ شکل رنگونه پکې وکارول شي.

ارزونه:

- رنگ و رکول له اصل سره سمون خوري؟
- د رنگونو په گډولو کې يې څومره مهارت شودلی دی؟

کورنۍ دنده: يو ځل بيا په کور کې آس انځور او رنگه کړئ!

اتلسم لوست

انځور

موخه: دانگورد وږي له انځور و لو او پر دان وړکو سره دزده کوونکو اشنا کول.

پوښتني:

- انگورد هېواد په کومو ځایونو کې پیدا کېږي؟
- خوږه و له انگور پیژنئ؟

گران ښوونکی دي:

دانگورو د وږي د سکیچ او پر دان په اړه زده کوونکو ته څرگندونې وکړي. د سیوري او روښنایۍ په انځورولو کې دې اړونده مرسته ورسره وکړي.

فعالیتونه:

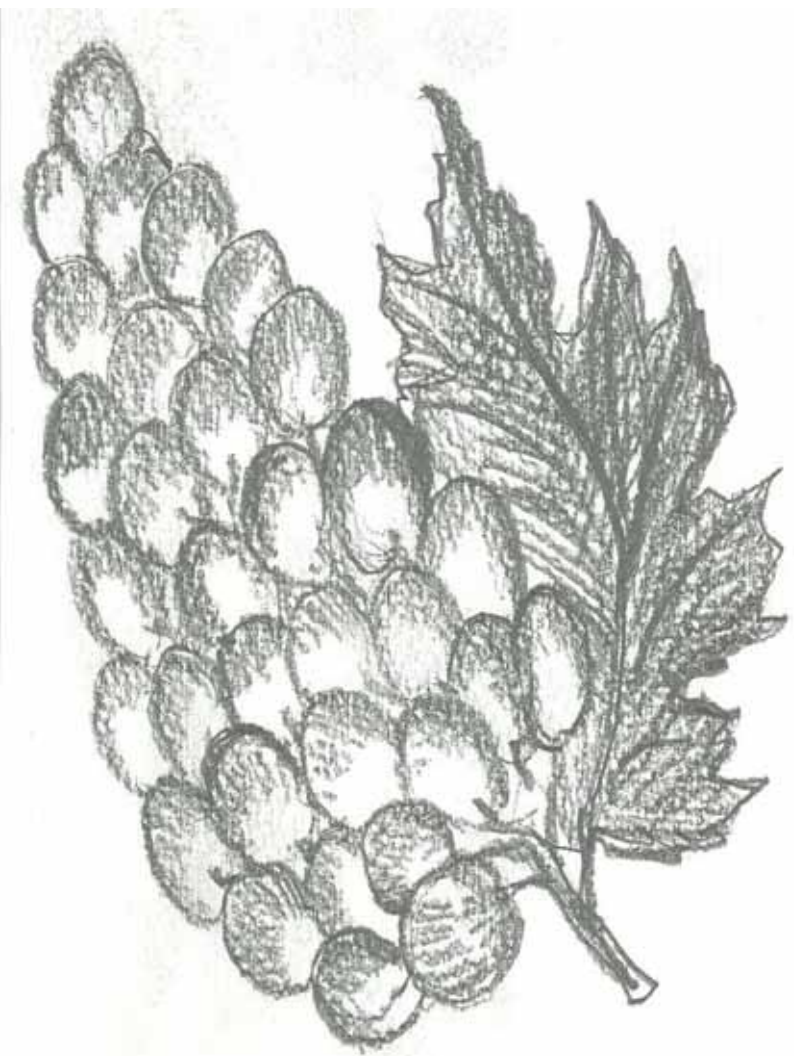
لومړی پریورتني انځور باندني خطونه انځور کړئ او بیا د خپل تصویر سیوري او روښنایي ته په غوړ بدلی ښه پر دان وړکړئ!

کورنی، دنفه: د انگورو وږی تهرین او پرداز وړکړی!

ارزونه:

- له انځور شوي شکل سره مینه.
- د بنوونکي لارښوونو ته په پام کې نیول شوي ده.

نولسم لوست

انگور

موخه: د انگورو د وږي له رنگونو سره د زده کونکو اشنا کول.

پوښتي:

- د رنگ له پلوه موخو څو له انگور ليدلي دي؟
- د انگورو بڼه د گران هيواد په کومو ولايتونو کې شته؟

گر انونښونکو!

د انگورو د رنگونو په اړه زده کونکو ته پوره معلومات ورکړئ!
د دوی کارونه د کتابچې په يوه څنډه کې سم کړئ!
د پورتيو پوښتنو څو ابرونه په سمه توگه ورته ووايئ او زياروباسې چې د دوی وړتيا زياته شي.

فعاليتونه:

زده کونکي دي په ډلو ووېشل شي د انگورو د وږي او دهغي درنگونو په اړه دي خبري وکړي او وروسته دي په انگورو لو بوخت شي. درسمولو او رنگه کولو وروسته دي خپل رسونه د ميز په سر او يا د تولگي په ديوال وڅروي ترڅو دوی خپل او دنورو رسونه وگوري.

ارزونه:

- زده کوونکی درنگونو توپیر کولی شی؟
- رنگونه په مناسبو ځایونو کې کارول شوي دي؟

کورني، دنده: د انگورو وړی رنگه کړئ!

شلم لوست

پتنگان

موخه: د پتنگانو له انځور و لو او رنگه کولو سره د زده کوونکو اشنا کول.

پوښتي:

- پتنگان کوم رنگونه لري؟
- کوم رنگ پتنگان موخوښيږي؟

بناخلي ښوونکي دي:

لومړی د پتنګ په هکله زده کوونکو ته څرګندونې وکړي. په سکیچ او رنگه کولو کې دې لارمه مرسته ورسره وکړي. زده کوونکو ته دې دنده وسپاري چې له ټولګي څخه دباندې پتنګانو ته په ډېره ځیرکتیا سره وګوري.

فعالیت:

زده کوونکي دې په خپله خوښه له پورتنیو شکلونو څخه یو سکیچ جوړ او د ښوونکي په لارښوونه دې یې رنگه کړي.

کورنی دنده: یو پتنگ له خټو او یا کاغذ څخه جوړ کړئ!

۴۰

- تر کومه بریده پورې رنگونه په مناسبو ځایونو کې کارول شوي دي.

ارزونه:

یو ویشتم لوست

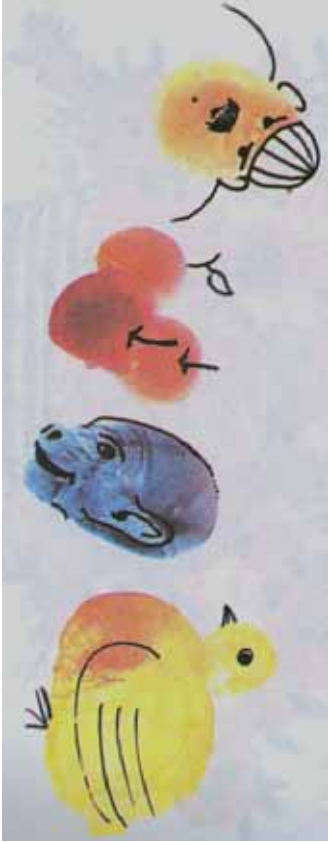
ابتکاري شکلونه

موخه: درنگ، گو تو او خطو نو په واسطه دا ابتکاري انځور وټوزده کړه.

پوښتني:

- نوښتگر شکلونه ولې کاروی؟
- له لاندې شکلونو څخه څه ډول خوند اخلی؟

سران ښوونکي دي:
 زده کوونکو ته ووايي چې د کتاب په شکلونو سر بيره هغه شکلونه چې له ټولگي څخه د باندې تر سترگو کيږي له هغو څخه هم گټه واخلي. ترڅو د دوی هنري تفکر وهڅول شي.

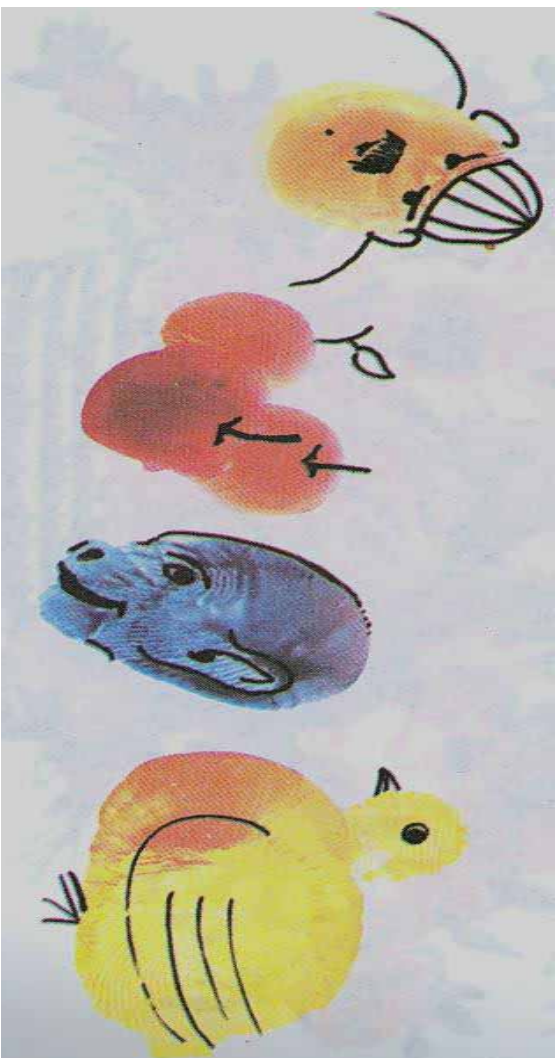
فعاليت:
 زده کوونکي دي پورتني شکلونه انځور کړي. کولی شي چې له ټولگي څخه د باندې شکلونه هم انځور کړي.

کورنی، دنده، یو ابتکاری شکل په خپله خوښه انځور کړی!

• په ابتکاری انځورونو کې له خطونو څخه مناسبه ګټه اخیستل شوې ده؟

ارزونه:

دوه ويشتم لوست

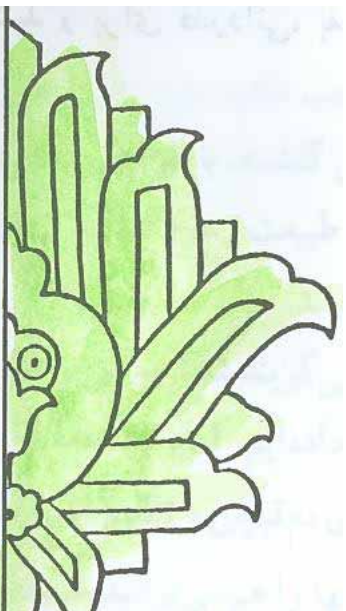
دېزاین

موخه: د ويزاينو په جوړولو کې د چاپيريال له ساده موادو څخه گټه اخيستنه او رنگ له زده کړي سره د زده کوونکو اشنا کيدل.

پوښتي:

- له خپل چاپيريال څخه د ويزاينو د جوړولو لپاره څه ول موادي تاكي؟
- تر اوسه مو اسلامي ويزاينه ليدلي وو؟

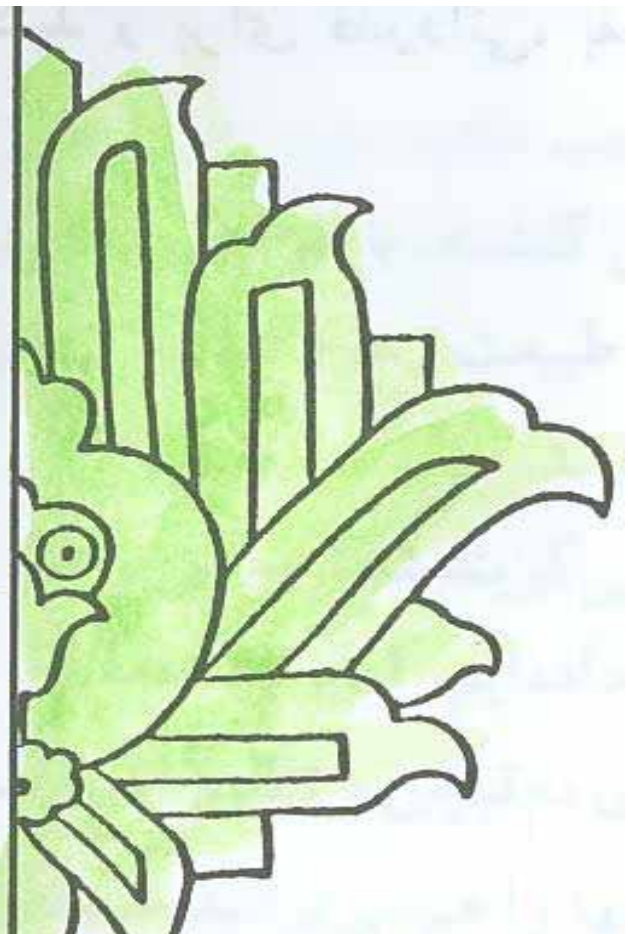

گرانه ښوونکيه:

زده کوونکو ته سپارښتنه وکړه چې د چاپيريال له ساده موادو څخه ويزاينه جوړ کړي او په مناسبو ځايونو کې يې وکاروي. دوی کولی شي چې د ونو د پانو، پنبو، کاغذ، ديوالونو، د جوماتونو له مينارو څخه چې د اسلامي دورو ويزاينو نه لري گټه واخلي.

فعاليت:

زده کوونکي دې سربيره په ذکر شورو ويزاينو له توکلي څخه د باندې کله چې کوم ويزاين ووينی کولی شي چې په خپله خوښه يې انځور کړي. او د خپلو تولکيو الوتنداري ته يې وړاندې کړي.

ارزونه:

- له طبيعي مواد و خټه خو مره گټه اخيستل شوي ده؟
- مواد په بڼه ډول ترتيب او تنظيم شوي دي؟

کورنۍ دنده: یو ډیزاین جوړ کړئ او د بشوونکي له نظره یې تیر کړئ!

درويشتم لوست

ډېزاین

موخه: له طبیعي موادو څخه د ابتکاري ډیزاینونو له جوړولو سره آشنا کیدل.

پوښتني:

- له کومو طبیعي موادو څخه ډیزاینونه جوړیږي؟
- دڅه شي لپاره فکر کوئ او څه شي جوړول غواړئ؟

هر اړه ښوونکيه:

زده کوونکي وهڅوي چې د نوښتګرو ډیزاینونو لپاره ډېر فکر وکړي ترڅو دوی هغه شی یا شکل چې په فکر کې یې ګرځي جوړ کړي. تاسې دوی ته لارښوونه وکړئ! د دوی انځورونه او یا هغه شي يې چې جوړ کړی دی د زده کوونکو دندارې لپاره په ډیوال وځړوئ چې د دوی ذهني استعداد وده او پراختیا ومومي.

فعالیت:

کله چې زده کوونکي یو ډیزاین جوړ وی ښایي لومړی ښه فکر وکړي او بیا هغه جوړ کړي. تاسې کولی شئ چې بیل ډیزاینونه انځور کړئ!

کورنی، دنده: په خپله خوښه یو شی جوړ کوی!

۴۶

ارزونه:

- د یوه ټاکلي شکل د جوړولو لپاره د زده کوونکو د فکر څرنگوالی؟
- له طبیعي موادو څخه سمه گټه اخیستنې؟

څلورويشتم لوست

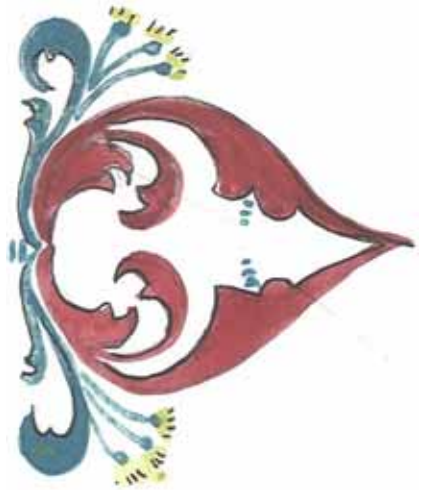
دېزاین

موخه: په دیزاینونو کې درنگ له انتخاب او استعمال سره اشنا کیدل.

پوښتنې:

- کوم رنگونه موخوښیږي نو موږ به یې واخلي؟
- د دیزاینونو له رنگه کولو څخه څه احساس درته پیدا کېږي؟

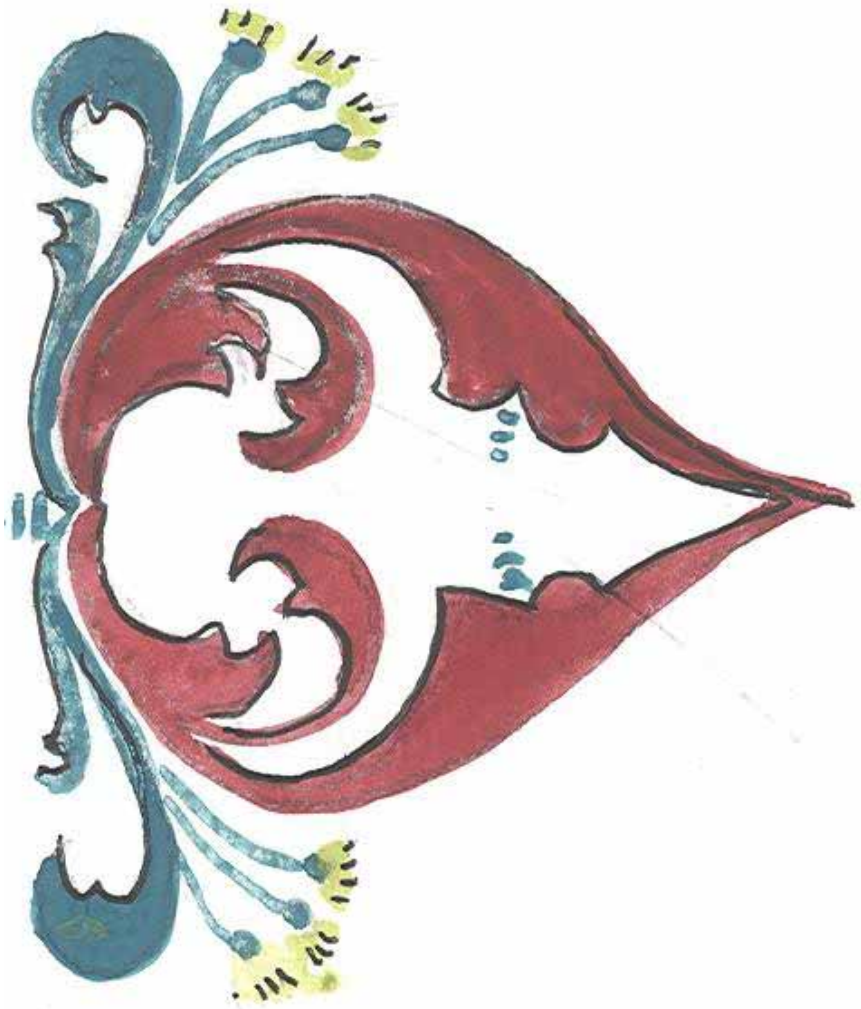

ښاخلي ښوونکي دي:
 زيار وېاسي چې زده کوونکي په سمه توگه سکيچ کولو او د ديزاینونو تنظيم کولو ته وهڅوي او د دوی رسمونه اصلاح کړي.

فعالیت:
 پورتنی شکل سکيچ او رنگه کړئ!

کورنی، دنده : دول ویزایتونه انخور کوری!

پنځه ويښتم لوست

خيالي انځور

موخه : د خيالي رسمونو او دهغو په اړه له فکر کولو سره اشيا کيدل.

پوښتي:

- د انځورولو له پاره کوم شکلونه په خيال کې لری؟
- د خيالي شکلونو انځورول څه گټه لری؟

بناغلی ښوونکی دي!
 د خيالي انځورونو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي.
 دوي دي فکر کولو او د خيالی انځورونو رسمولو ته وهڅوي او د دوي رسمونه دي اصلاح کړي!

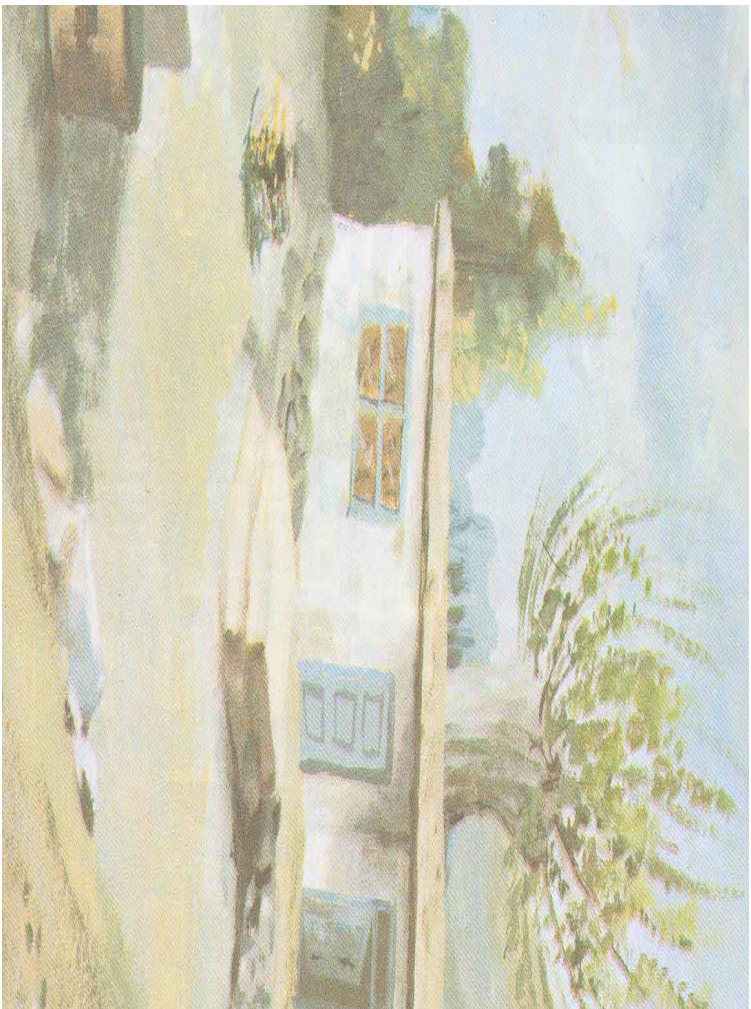
فعاليت:
 د ښوونکي لارښوونې په پام کې ونيسئ او له خپل فکر څخه يو شکل ترسيم کړئ!

کورنی، د ننده: نوښتگر رسمونه!

ارزونه:

- د فکر کولو مهارت؟
- د عملي کولو مهارت؟

شپږ وېشتم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د ابتکاري شکلونو له طرحه کولو سره اشنا کېدل.

پوښتنې:

- کله مو ابتکاري شکلونه جوړ کړي دي؟
- کوم شیان استعدادونو ته وده ورکوي؟

بناغلیه ښوونکيه:

زده کوونکو ته ور وښیاست چې له طبیعي موادو څخه کوم شیان جوړېدلی شي. تاسو د شکلونو د جوړېدو په وخت کې له دوی سره لارمه مرسته وکړئ او لاندې فعالیت په دوی باندې سرته ورسوئ.

فعالیت:

زده کوونکي دې سربیره په پورتني شکل یو بل خیالي شکل له خپل فکر څخه جوړ کړي او خپل کار دې نورو لگولو ته ور وښیي چې په کار کې د دوی د پرمختګ سبب شي.

ارزونه:

- له ابتکاری رسمونو خضه مناسبه گته اخیستننه؟
- د ابتکاری شکونو د جوړیدلو توان؟

اووه ويښتم لوست ابتکاري شکلونه

موخه: د چاپيريال له موادو څخه د ابتکاري شکلونو زده کول.

پوښتنې:

- هغه مواد چې ابتکاري شکلونه ترې جوړيدلى شي کوم دي؟
- د چاپيريال له موادو څخه کوم شيان جوړولى شي؟

کړان ښوونکي دي:

د ابتکاري شکلونو په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي او دوى ته دې سپارښتنه وکړي چې د پورتنني شکل په پام کې نيولو سره د چاپيريال له موادو څخه لکه د يوه خود کار قلم دنل په واسطه درنگونو پو کول، په رنگ کې شوى تار، پنبه کافز، بياتي کولو او د ونو د پانو او شاخو څخه يو ابتکاري او هنري اثر جوړولى شي.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتنى شکل جوړکړي او هم دې ددې په څنگ کې يو بل ابتکاري شکل جوړکړي.

کورنی، دنده: یو ابتکاري رسم انځور کړئ!

ارزونه:

- د زده کوونکو د ابتکار توان.
- د موادو د پیدا کیدو مهارت.

اته ويستم لوست

کاغذي کلوڼه

موخه : د کاغذي شکلو نو له جوړولو سره اشنا کيدل.

پوښتني:

- له سپينو او رنگه کاغذونو څخه کوم شیان جوړولی شئ؟
- د کاغذي شکلونو له جوړیدو څخه څه احساس درته پیدا کيږي؟

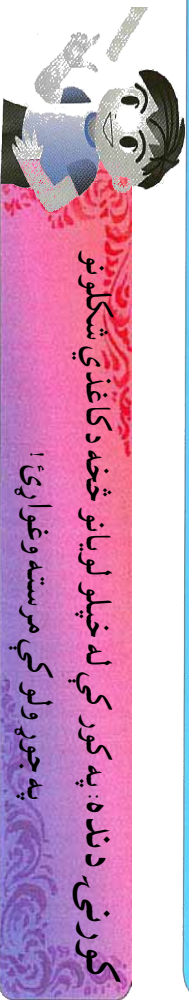

مگران ښوونکی دي:

د کاغذي شکلونو په ټولو پړاوونو زده کوونکي وپوهوي او د شکلونو جوړولو ته يې وهڅوي ترڅو د هغوی وړتيا وده وکړي.

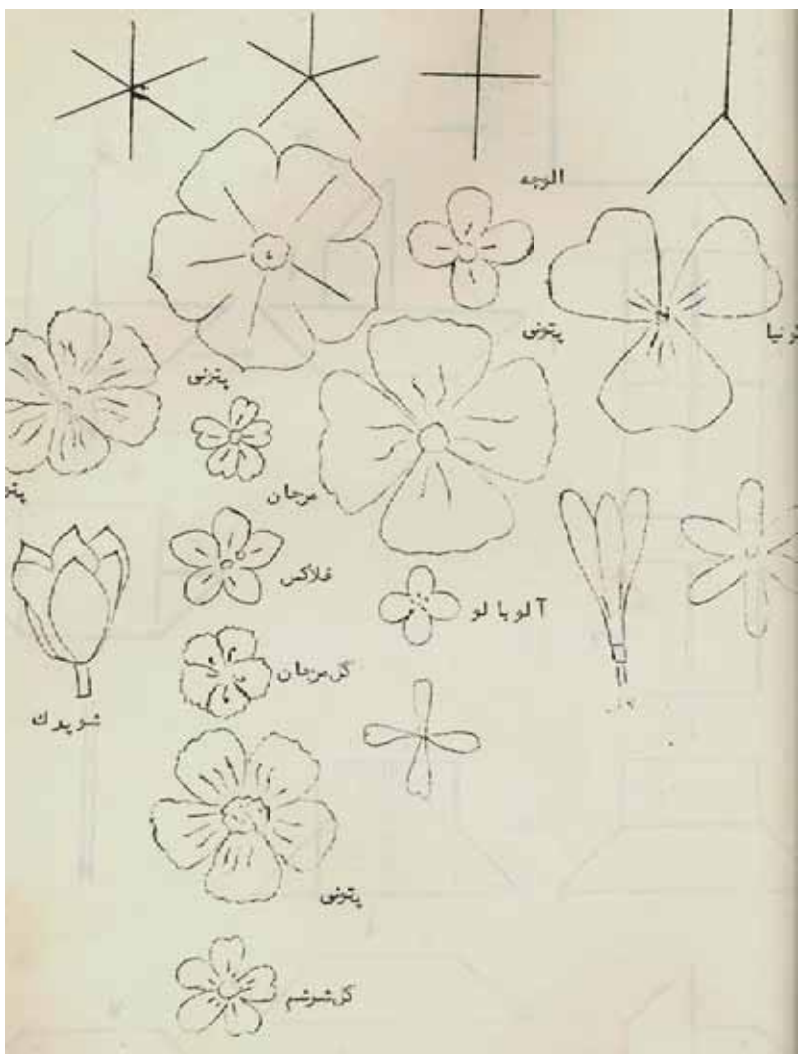
فعالیت:

د پورته شکل پړاوونه په ځير سره وگورئ او هغه په لير غور سره د ښوونکي د لارښوونې پر بنسټ سرته ورسوئ ترڅو هغه شکل چې غواړئ لاس ته راشي.

ارزونه:

- د کاغذي شکلونو د جوړیدو په اړه د زده کوونکو استعداد.
- د زده کوونکو کار.

نه ويشتم لوست

دوه بي طرفه رنگونه

موخه: د دوو بي طرفه رنگونو او دهغو دکارو لوسره دزده کوونکو آشنا کول.

پوښتني:

- په تقاشي- (انځورگري) کې بي طرفه رنگونه څه دندې لري؟
- بي طرفه رنگونه په طبيعت کې ليدلې شي؟

ښاغلي ښوونکي دي!

له هنري پلوه تور او سپين بي طرفه رنگونه دي زده کوونکو ته دغه دوه بي طرفه رنگونه وروپيژني! بي طرفه رنگونه د سيوري او روښنايي په ښودلو کې استعمالېږي يعنې سيوري په تور رنگ او روښنايي په سپين رنگ انځوريزې درسونه هغه برخې چې سيوري ولري هغه په تور رنگ او روښنايي په سپين رنگ کارول کېږي او تاسې يې په پورته شکل کې په اسانۍ سره ليدلې شي.

فعاليت:

زده کوونکي دي دوه بي طرفه رنگونه په ډير غوراو څير سره دښوونکي دلار ښوونې اوله پورتنې شکل سره سم وکاروي.

دیرشم لوست خیالي انځور

موږ څه هغه شکلو ته چې د زده کوونکو په ذهن کې گرځي دکاغذ په پاڼه دهغو له انځورولو سره آشنا کول.

پوښتني:

- څه ډول فکر کوئ او څه شی انځور وی؟
- د خیالی شکلونو له جوړیدو وروسته څه احساس درته پیدا کیږي؟

بناغلی ښوونکی!

زده کوونکي د شکلونو په انځورولو کې فکر کولو، تکل کولو او نوښت ته وهڅوئ او لازمه لارښوونه ورته وکړئ! د خیالي رسمونو په هکله څه ناڅه معلومات ورکړئ! زیاروباسی چې په علاقه مندی سره ذکر شوي کار په عمل کې پلی کړي.

فعالیت:

مخکې له دې چې زده کوونکي شکلو ته انځور کړي، څو شیبې یې دهغو په هکله فکر وکړي او بیا دې دهغو په کار کولو لاس پورې کړي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**